

Марк Твен

КОНЯТ НА БЪФАЛО БИЛ

София, 2022

Mark Twain
A HORSE'S TALE
A DOG'S TALE

Илюстрации към „Историята на един кон“ – Лушъс Хичкок

Илюстрации към „Историята на едно куче“ – Уилям Смедли

© Издателство „Изток-Запад“, 2022

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Стефан Георгиев, превод, 2022

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2022

ISBN 978-619-01-1004-0

МАРК ТВЕН

КОНЯТ НА БЪФАЛО БИЛ

Превод от английски
Стефан Георгиев

СЪДЪРЖАНИЕ

ИСТОРИЯТА НА ЕДИН КОН / 7

Благодарности.....9

ЧАСТ I

1. Войничето – лично за себе си	13
2. Писмо от Руан – до генерал Алисън	17
3. Генерал Алисън до майка си	21
4. Кати до леля си Мерседес	25
5. Генерал Алисън до Мерседес	29
6. Войничето и мексиканската кранта	39
7. Войничето и Шекелс	51
8. Тръгване на разужаване. Биби и генерал-лейтенант Алисън.....	53
9. Отново Войничето и Шекелс	55
10. Генерал Алисън и Доркас	59
11. Няколко месеца по-късно. Антонио и Торндайк	65
12. Мелез и другият кон	71

ЧАСТ II

В Испания

13. Генерал Алисън до майка си	75
14. Войничето – за себе си.....	81
15. Генерал Алисън до госпожа Дрейк, съпругата на полковника	83

ИСТОРИЯТА НА ЕДНО КУЧЕ / 87

ИСТОРИЯТА
НА
ЕДИН КОН

БЛАГОДАРНОСТИ

Въпреки че съм имал няколко възможности да гледам бикоборство, никога не съм виждал такова; за тази книга обаче ми беше нужна корида и вътре ще откриете една съвсем достоверна. Взех я от „Кастилски дни“ на Джон Хей, като я орязах и сбих, за да отговаря на изискванията на тази кратка история. С г-н Хей бяхме приятели и ако той все още беше с нас, нямаше да ме укори за волността, която си позволих.

Военните познания, изложени в тази книга, са правдиви, но не са мои – взех ги от „Армейски устав“ (1904), „Тактиката на Харди – кавалерия“ (1861 г., преработено издание) и „Наръчник по военен етикет“ на Джомини („Уест Пойнт“, 1905 г.).

Не би било честно от моя страна да насърчавам с мълчание извода, че съм съчинил тръбния сигнал за коня, тъй като не го направих аз. Задигнах го, както казва Аристотел. Това са началните звуци от пицикатото* в „Силвия“ на Делиб**. Когато ги е композирал, маестрото не е знаел, че са от тръбен сигнал – аз открих, че са от такъв.

Тук-там из книгата съм вкарал анахронизми, несъществуващи исторически събития и други подобни, за да помогна на разказа в трудни моменти. Идеята за това не е моя; взех я от Херодот. Той казва: „Много малко неща се случват в точното време, а останалите изобщо не се случват: съвестният историк ще коригира тези недостатъци.“

* При лъковите струнни инструменти – начин на свирене чрез дърпане на струните с пръстите на дясната ръка. – Б.р.

** Лео Делиб (1836–1891) – френски композитор на опери, балети и други творби за сцена. – Б.р.

Котките на стола не са мои, принадлежат на друг.
Това са всички изключения. Останалото от книгата си е мое.

Марк Твен
Лонг Трий Хил, Дъблин, Ню Хемпшир,
октомври 1905 г.

ЧАСТ I

1. ВОЙНИЧЕТО – ЛИЧНО ЗА СЕБЕ СИ

Аз съм конят на Бъфало Бил. Изживях живота си под неговото седло, под неговите повече от сто килограма (без дрехите). Няма да споменавам колко тежи той, когато е на пътя на войната и се е накачулил с бойни атрибути. Млад е, висок е почти метър и деветдесет, няма нито грам излишна мазнина, стойката му е изправена и грациозна, движенията му са пъргави, бърз е като котка, има красиво лице, черната му коса стига до раменете, изобщо – наслада за окото е. Няма по-храбър от него, няма по-силен от него, като изключим мен. Да, онези, които се съмняват, че той е прекрасна гледка, трябва да го видят с дрехи от еленова кожа, украсени с мъниста, със стърчащо над рамото дуло на пушка, взиращ се в следите на врага, както ме е яхнал и аз препускам бясно, при което косата му се вее зад широкия приведен гръб. Да, непременно трябва да го видите в такъв момент – а аз съм част от гледката.

Аз съм любимият му кон, а той притежава десетки. Въпреки че е грамаден, съм го носил осемдесет и една мили от залез до изгрев по време на скаутската работа, а се справям лесно с петдесет на ден за дълъг период от време. Не съм голям, но мога да бъхтя здраво. Носил съм го хиляди мили при разузнавателните мисии за армията и няма клисура, нито проход, долина, форт, търговски пункт или ловен участък из Скалистите планини и Големите равнини, които да не познаваме така добре, както зова на тръбата. Той е главен скаут на пограничните войски, което ни прави много важни. На позиция като моята във военната служба трябва да

си от добро семейство и обучението ти да е доста над средното, за да не се изложиш. Аз съм най-добре обученият кон извън хиподрумите – всеки ще потвърди това – и с превъзходни маниери. Сигурно са прави хората, няма да изказвам мнение по въпроса; мисля си, че скромността е най-правилната политика. На повечето от нещата, които знам, ме е научил Бъфало Бил; другите си знания дължа на майка си най-вече, и на себе си. Наредете пред мен мокасини и аз по изработката ще позная кои на кое племе са – поуни, сиукси, шошони, шайени, чернокраки. Мога да обясня на конския език, понеже не говоря английски.

Познавам някои от индианските знаци – знаците, които те правят с ръце, сигналните огньове нощем и колоните от дим денем. Бъфало Бил ме научи да извличам ранени войници от бойното поле, захапвайки дрехите им. Вършил съм такава работа, спасявал съм самия него, и то не веднъж, ами два пъти. Да, наясно съм с много неща. Помня форми, походки, лица; никога не забравям онези, които са се държали добре с мен. Владея изкуството на откриване на следи и знам кога една следа е стара и кога прясна. Мога да не се отклонявам от следата, когато Бъфало Бил е заспал на седлото; питайте го – той ще потвърди. Неведнъж, след като е яздил цяла нощ, той ми е казвал на сутринта: „Поеми наблюдението, момче! Ако видиш прясна следа, обади ми се!“ Тогава той се унася и заспива. Знае, че може да разчита на мен, защото имам добра репутация. Скаутски кон с репутация не може да си позволи да се изложи.

Майка ми беше чиста американка, нищо нечисто нямаше в нея, заклевам се. Беше от най-добрата кръв в Кентъки, най-синята, аристократска, дете се вика. Много горда и хаплива, или обичлива май се казваше, нямам представа. Няма значение, важното на думите е звученето. Тя изкара военната си служба като полковник на Десети кавалерийски полк и се сблъска с немалко трудности – велика кариера, дума да няма. Всъщност искам да кажа, че

тя носеше полковника. Все тая. Какво щеше да представлява той без своя кон? Нямахме да може да отиде никъде. Полковник на драгуните се става с верен другар. Тя беше добър кавалерийски кон, но не надскочи този ранг. Беше достатъчно силна за скаутската работа, а и притежаваше завидна издръжливост, но трудно достигаше изискуемата скорост. Скаутският кон трябва да има стомана в мускулите и светкавица в кръвта.

Баща ми беше полудив прериен кон. Нищо особено като родословие – по-скоро като скорошно родословие, – но със сериозни проблясъци в далечното минало. Когато тръгна да търси кости за параклиса в Йейлския университет, професор Марш откри в скалите скелети на коне с големината на лисица и каза, че те принадлежат на предците на баща ми. Майка ми чу тези негови приказки. Въпросните скелети били на два милиона години, което я удиви и принизи кентъкските ѝ предпочитания, или както там се казваше. Чакайте малко... знаех значението на тази дума, но... е, това беше преди много години и спомените ми вече не са свежи. Подобни думи се изкривяват в климат като тукашния. Професор Марш каза, че тези скелети са фосили. Така че съм нещо средно между синя трева и фосил. С други думи, по-стар и качествен добитък може да се намери само във висшето нийоркско общество, мисля. Това напълно ме урежда. Аз съм един щастлив кон, нищо, че съм извънбрачен.

А сега отново сме във форт Пакстън, след четиридесетдневно разузнаване, по време на което стигнахме чак до Биг Хорн. Всичко е притихнало. Кроу и чернокраките се карат, както обикновено, но няма драми и заселниците са сравнително спокойни.

Седми кавалерийски полк все още е тук в гарнизона, Девети драгунски – също, има и две роти артилерия и малко пехотинци. Всички се радват да ме видят, включително генерал Алисън, комендантът. Офицерските жени и децата наминаха да ме почерпят със захар. Полковник Дрейк от Седми кавалерийски

каза някои приятни неща; госпожа Дрейк беше много ласкателна, както и капитанът и госпожа Марш, рота 2 от Седми, а също и свещеникът – той винаги е адски мил с мен, понеже веднъж изкарах с ритник въздуха на един търговец. Захарта осигуриха Томи Дрейк и Фани Марш – свестни деца, най-свестните тъдява според мен.

Онова бедно сираче пътува за насам от Франция – всички са наясно по въпроса. Неин баща е братът на генерал Алисън. Той се оженил за красива млада испанка преди десет години и оттогава не стъпил в Америка. Живели в Испания няколко години, после се преместили във Франция. Преди няколко месеца и двамата умрели. Момиченцето, което идва, е единственото им дете. Генерал Алисън е готов да я приеме с радост. Никога не я е виждал. Той е много приятен стар ерген, но все пак е стар ерген, а и след година ще се пенсионира. Как може да се грижи за деветгодишно момиченце? Друго ще е, ако я взема аз, защото аз знам всичко за децата и те ме обожават. Бъфало Бил ще потвърди тези мои думи.

Част от новините достигнаха до мен чрез слухове в гарнизона, останалото научих от Потър, генералското куче. Потър е немски дог. Той е привилегирован, подобно на Шекелс, кучето на Седми кавалерийски, и се мъкне навсякъде и слухти всичко. Потър няма въображение и вероятно не е много културен, но е паметлив, така че разчитам главно на него, когато искам да се осведомя след завръщане от съгледвачество. Да, ползвам него, когато Шекелс плячкосва и не е на разположение.